



13

14. prosince 2007

ROČNÍK 17

V ČÍSLE:

Zahraniční studenti na UP: roste počet těch, kteří přijíždějí studovat v češtině • Téma: Žurnál UP • Webcast aneb Výuka budoucnosti

O tom, že lidé – zvláště v předvánočním období – nejsou lhostejní k osudu druhých, svědčila i akce „Daruj hračku“, která v uplynulých dnech proběhla pod záštitou děkana PŘF UP. Až do 30. 11. mohli zaměstnanci i studenti věnovat hračky opuštěným a handicapovaným dětem, které žijí v dětských domovech a ústavech v Olomouci. Slavnostní předání dárků je plánováno na 20. 12. za účasti primátora města Olomouce.

-map-, foto -tj- ▶



UP účastníkem konference k předsednictví ČR v Radě EU

■ Pod záštitou primátora statutárního města Olomouce M. Novotného proběhla 5. 12. ve Velkém zasedacím sále olomouckého magistrátu konference na téma „Předsednictví ČR v Radě EU – příležitosti pro Olomoucký kraj“. Se svými příspěvky vystoupili zástupci Úřadu vlády odpovědní za přípravu obsahové stránky předsednictví ČR v Radě EU, logistického a organizačního zabezpečení a komunikaci v rámci českého předsednictví, představitelé Poslanecké sněmovny PČR, Olomouckého kraje a statutárního města Olomouc. Olomouckou univerzitu zastupoval prorektor pro záležitosti vnějších vztahů J. Dürr, který zde představil potenciál UP ve vztahu k předsednictví a nastínil roli, kterou univerzita zastává. Zdůraznil, že úspěch českého předsednictví předpokládá mj. nutnost kvalitní vzdělanosti základny, kterou právě UP nabízí. Děje se tak

Dokončení na str. 3

PAF 2007 zaměřený na propagandistický film



■ Na téma *Animace ve službách propagandy* proběhl v Uměleckém centru UP, Divadle hudby, kině Metropol a klubu 15 minut ve dnech 6.–9. 12. šestý ročník *Přehlídky animovaného filmu*. Vedle sovětských úderníků, klasických postaviček amerických Cartoons ve zbrani a Pana Prokouka se návštěvníci festivalu mohli setkat s bulharskou animací, výběrem toho nejlepšího z animace v české distribuci i s vřelými mladými holandskými animátory, jejichž tvorba je oblíbena po celém světě především pro vizuální stránku sdělení. *Festival animovaného filmu vznikl v Olomouci především z potřeby objevovat neprozkoumaný žánr*, rekla Mgr. V. Klusáková, programová dramaturgyně přehlídky, a v komentáři o důvodech uvedení propagandistických filmů v rámci přehlídky se zmiňovala o snaze osvětlit tuto problematiku, jednotlivé žánry propagandistického filmu a zařadit české propagandistické filmy do celosvětového kontextu.

Animovaný film byl již od svého ranného stádia součástí ideologického diskursu, využívaného k propagandistickým účelům. K největšímu protnutí s jeho propa-

gandistickým potenciálem a funkcí došlo bezpochyby v Sovětském svazu. V kontrastu k sovětské animované propagandě se organizátoři však také zaměřili na Spojené státy americké, kde se animovaný film projevoval ve službách ideologie s výraznou podporou ozbrojených složek. Český kontext uvedené tematiky pak zastoupily filmy K. Zemana či např. V. Bedřicha.

Jednotlivé bloky byly v rámci festivalu koncipovány tak, aby vytvořily syntetizující přehled různých postojů a prostředků. Byly sem zařazeny nejen filmy komunistické, ale také protikomunistické, protifašistické a protiválečné.

V tematickém duchu hlavního cyklu se nesla i znělka přehlídky; k ní autor koncepce A. Jančík, student Katedry

Dokončení na str. 2

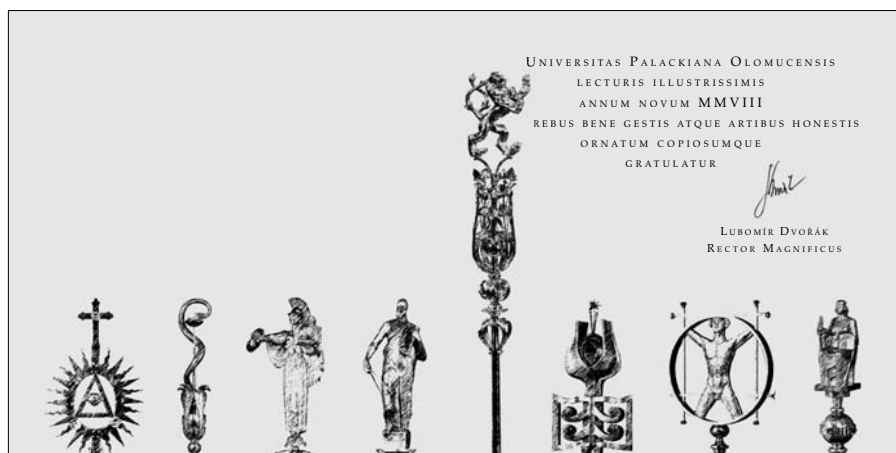
Nový termín volby kandidáta na děkana PF

■ Akademický senát Právnické fakulty na svém mimořádném zasedání 12. 12. rozhodl, že rozklad, který podal Mgr. I. Beneda proti usnesení MŠMT, nebrání vyhlášení nové volby kandidáta na děkana, a její termín stanovil na 19. 12. Zároveň senátoři odmítli usnesení předložené předsedou AS PF, který navrhol stanovit datum voleb až po rozhodnutí MŠMT.

Volba měla proběhnout již 21. 11., tehdy však AS PF rozhodl o jejím odročení na neurčito, resp. do doby pravomocného rozhodnutí ministerstva ve věci jmenování děkanem. MŠMT poté přijalo usnesení, podle něžž akt jmenování nelze posuzovat v rámci správního řízení, a ze stejného důvodu nebylo rozhodnuto ani o návrhu na vydání předběžného opatření, které by zabránilo AS PF volbu konat. Právě proti tomuto usnesení podal Mgr. I. Beneda na počátku prosince rozklad.

AS PF bude příští středu vybírat ze tří uchazečů. Z původních pěti se dva kandidatury vzdali, a o nejvyšší akademickou funkci PF tak budou usilovat prof. M. Hrušáková, CSc., doc. N. Šišková, Ph.D., a JUDr. P. Langer, Ph.D.; ten však podle posledních informací zvažuje stažení své kandidatury.

-mav-



Zahranční studenti na UP: roste počet těch, kteří přijíždějí studovat v češtině

■ Na olomoucké univerzitě dnes studuje 1 445 posluchačů z 54 zemí. Slováci, Britové, Taiwanci, Poláci i např. studenti z Malajsie studují některý z oborů, jež nabízí Univerzita Palackého, a rok od roku přibývá těch, kteří mají zájem i schopnosti studovat v češtině. Přestože již dnes přijíždí nejvíce zahraničních studentů ze sousedního Slovenska, chystáme se – i vzhledem k demografickému vývoji v ČR – naše prezentační aktivity v prostředí slovenského trhu ještě posílit, řekl Mgr. J. Dürr, prorektor pro záležitosti vnějších vztahů UP.

Nejvíce zahraničních posluchačů studuje některý z navazujících magisterských oborů Filozofické, Lékařské a Právnické fakulty. Roste také počet studentů, kteří přijíždějí na kratší dobu – jeden nebo dva semestry. Např. prostřednictvím programu Erasmus k nám v zimním semestru přijelo studovat 120 posluchačů z 19 zemí. Na letní semestr předpokládáme, že přijede asi dalších 50, komentovala aktuální počty studentů uvedeného programu Mgr. Y. Vyhnánková, vedoucí Oddělení zahraničních vztahů UP, a dále uvedla, že

Beseda s Jiřím Dienstbierem

■ Katedra rozvojových studií PŘF, Středomoravská pobočka České geografické společnosti a Agentura rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje, o. p. s., uspořádaly 30. 11. besedu s novinářem a politikem, bývalým polistopadovým ministrem zahraničí J. Dienstbierem na téma *Diplomacie pro 21. století*.



-red-, foto -tj-

Univerzitní sbor Ateneo na cestách

Tak jako dříve chodili o adventu od vesnice k vesnici muzikanti, aby lidem svými písněmi zpřijemlili čekání na Vánoce, tak minulý víkend vyrazil smíšený komorní sbor Ateneo UP na své „vánoční turné“. Vídeň, Brtnice, Nemotice, Morkovice – to je seznam míst, kde jeho členové pod vedením sbormistra doc. P. Režného navodili vánoční atmosféru.

Novogotická vídeňská radnice a její Festsaal jsou prvním místem, kde se zpěváci Ateneo pokusí zaujmout posluchače. Konkurence je zde velká, festivalu „Internationales Adventsingen“ se vedle Ateneo účastní desítky pěveckých sborů. Španělsko, Spojené státy americké, Rusko, Holandsko, Francie, tyto a další země zde mají své zástupce. Zhruba dvacetiminutové pásmo zpěváků z Olomouce se však v záplavě jiných vystoupení neztratilo.

Důkazem je kromě mohutného potlesku diváků i oficiální pozvání na příští ročník tohoto festivalu. To přišlo od nadšeného zástupce pořadatelů ihned po koncertě. Podle doc. Režného je to poměrně neobvyklý postup, který rozhodně svědčí o silném dojmu, jenž Ateneo ve Vídni jako reprezentant UP zanechalo. Po úspěšném vystoupení členové sboru krátce navštívili Christkindlmarkt, neboli tradiční vánoční trh na prostranství před radnicí.

O několik hodin později se zpěváci z Ateneo ukládají ke spánku na ubytovně ve městě Brtnice na Jihlavsku. Toto městečko je další položkou na seznamu letošních vánočních koncertů Ateneo. Místní barokní kostel sv. Jakuba apoštola se akustikou může směřle měřit s vídeňským Festsaaem a Ateneo toho náležitě využívá. Adventní písně od A. Michny, Tebe poem D. Bortňanského či Velkomoravský chorál Jiřího Pavlíci si stejně jako gospel Crossin´ Ovah či spirituál Keep Your Lamps našly k Brtnickým svou cestu. Dva předavky uzavírají úspěšný koncert a na zpěváky naší alma mater čeká příjemné pohoštění připravené místními občany. Ještě týž den se Ateneo vrací do svého domovského přístavu, do Olomouce.

Druhý den se jeho členové opět scházejí. Po Vysočině a zahraničí přichází na řadu jižní Morava. Také zde, konkrétněji v Nemotičích na Vyškovsku a Morkovicích na Kroměřížsku, se návštěvníci koncertu Ateneo alespoň na chvíli v dnešní uspěchané době zastaví a pod klenbami místních kostelů na sebe ve skvělé akustice nechají působit kouzlo vánočních písní. Dva předavky vyžádané nadšeným publikem se už u Ateneo na jeho adventních koncertech staly jakýmsi standardem. I tady čekalo na prokřehlé sboristy malé pohoštění, za které patří dík místním občanům. Vše v milé, domácí atmosféře.

Sérii vánočních koncertů smíšeného komorního sboru Ateneo UP uzavře příští týden vystoupení v obci Rohle na Šumpersku.

v rámci výměnného programu Erasmus naopak vyjede v tomto roce studovat do zahraničí 389 posluchačů UP. Nejpobornějšími zeměmi jsou mezi studenty Německo, Francie a skandinávské země.

Univerzita Palackého spolupracuje se 192 institucemi ve 24 z 31 zemí programu (EU + Norsko, Lichtenštejnsko, Island, Turecko). Je partnerem dvou konsorcií programu Erasmus Mundus, což je prestižní program Evropské unie, jenž je zaměřen na zvyšování atraktivity vysokého školství v zemích mimo EU, a patří k neúspěšnějším vysokým školám v ČR. V České republice jsou do tohoto programu zapojeny čtyři instituce v devíti programech; více programů než olomoucká univerzita má pouze Univerzita Karlova v Praze.

Z tiskové zprávy vybrala -map-

Katedra antropologie a zdravotní PdF na X. olomouckých dnech zdraví

Ve dnech 21. a 22. 11. pořádala v Regionálním centru Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje a Zdravotní ústav již desáté – jubilejní – Olomoucké dny zdraví. Jedná se o významnou tradiční akci zaměřenou na podporu zdravého životního stylu a aktivního přístupu občanů ke svému zdraví.

Pracovníci Katedry antropologie a zdravotní PdF UP doc. M. Kopecký, Ph.D., doc. L. Krejčovský, PhDr. I. Knausová, Ph.D., a Mgr. J. Majerová se svými studenty se této poměrně hojně navštěvované akce rovněž opakovaně aktivně zúčastnili. Jejich stanovité navštívilo více než 100 zájemců všech věkových kategorií, kterým prováděli hodnocení jejich výživového stavu a některých funkčních parametrů. Tímto způsobem občané získali informace o tom, jak lze dostupnými antropometrickými metodami sledovat a hodnotit svůj tělesný stav a co pro své zdraví dělat.

-kn-

Čtenářský maratón uzavřel Česko-rakouský kulturní podzim

■ V rámci Česko-rakouského kulturního podzimu proběhla 30. 11. v olomouckém klubu Kaldera „Dlouhá noc krátkých textů“, během níž přátelé rakouské kultury předčetli z textů svých oblíbených rakouských autorů. Čtenářský maratón nabídl účastníkům pestrý



program – bylo představeno téměř 30 textů, z nichž předčetli zejména pedagogové a studenti Katedry germanistiky FF (na snímku zleva Mgr. V. Prágerová a dr. S. Eschgfäller), ale též rakouští lektori z jiných českých a moravských univerzit. Ti navštívili Olomouc kvůli akci „Setkání lektorů“ – „Lektorentreffen“, která proběhla po zástítku Rakouského kulturního fóra ve dnech 29. 11.–1. 12. na FF.

Obě setkání patřila k posledním akcím Česko-rakouského kulturního podzimu, uspořádaného u příležitosti 15 let od založení Rakouské knihovny při Katedře germanistiky na FF UP.

Mgr. V. Opletalová, interní doktorandka Katedry germanistiky FF UP, foto archiv katedry

Paraguayský den na Katedře romanistiky FF UP

■ Ve dnech 27.–29. 11. navštívila španělskou sekci Katedry romanistiky FF UP prof. Maria Eva Mansfeld de Agüero, vedoucí Katedry jazyků guaraní Jazykového ústavu Filozofické fakulty Národní univerzity v Asunciónu. Ve svých dvou přednáškách zevrubně představila současnou jazykovou situaci Paraguaye a různé aspekty soužití dvou národních a zároveň úředních jazyků této země, španělštiny a guaraní – jazyka indiánského původu, kterým hovoří 90 % paraguayského obyvatelstva. Přiblížila současnou jazykovou politiku státu, dějinný vývoj soužití těchto dvou jazyků, současný bilingvní systém vzdělávání i úskali posledních reforem. Ve druhé přednášce se pak věnovala spíše lingvistickým otázkám: srovnání fonetiky a fonologie obou jazyků a jejich vzájemným vlivům ve fonetickém i morfosyntaktickém plánu. Poněkud exotické téma procesu emancipace indiánského jazyka vyvolalo velký zájem studentů, k čemuž jistě přispěl i živý a poutavý přednes vzácného hosta.

L. Zajícová, Ph.D., KRS FF UP

PAF 2007...

Dokončení ze str. 1

divadelních, filmových a mediálních studií FF UP, poznamenal: *Východiskem bylo hlavní téma letošního ročníku. Zvolil jsem tedy dvě univerzální a notoricky známá gesta a pokusil se je spojit do znepokojivého významu, v protikladu ke klasickým a na první pohled nevinným gestům animovaných postav, jež se objevují v propagandistických snímcích. Podstatná byla také volba výrazně stylizovaného prostředí, kdy se postava ze zlaté klíčky dostává na dlažbu. V neposlední řadě byla také klíčová mnohotvárnost hrdinovy mimiky, která nedokáže uspokojivě odpovědět na otázku správné volby.*

I šestý ročník PAF s návštěvností odpovídající kapacitám sálu měl své novinky – letos se v přehlídce objevily nové souvislosti viděné především prostřednictvím živé animace. Její jedinečnost i jedinečnost jejich bloků byla garantována neopakovatelností vystoupení, která jsou založena na hudební i vizuální složce vznikající v reálném čase.

M. Hronová

M. Poláček, student FF a člen Ateneo, foto archiv Ateneo

Předseda Poslanecké sněmovny PČR přednášel budoucím učitelům

■ Katedra společenských věd PdF UP pozvala v rámci projektu „Výchova k demokratickému občanství“, jímž rozšiřuje nabídku akreditovaného studijního oboru *Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání* o přednášky významných představitelů státní správy a samosprávy, předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Ing. M. Vlčka, aby přednesl před jejími studenty přednášku na téma „Legislativní proces v parlamentní demokracii ČR“.

Přednáška se uskutečnila 3. 12. v téměř zaplněné aule PdF UP. Předsedu Poslanecké sněmovny uvedli prof. F. Mezihorák, CSc., Dr. h. c., vedoucí Katedry společenských věd, a Mgr. A. Staněk, Ph.D., který moderoval i následnou diskusi.

Prof. F. Mezihorák ve svém krátkém vystoupení ocenil, že si třetí nejvyšší ústavní činitel České republiky vybral pro své vystoupení po Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně právě Pedagogickou fakultu UP. Připomenul mimo jiné i to, že předseda sněmovny M. Vlček je po prezidentu republiky V. Havlovi, předsedovi Senátu PČR P. Pithartovi a předsedovi vlády ČR M. Zemanovi posledním z nejvyšších ústavních činitelů, který mezi budoucí učitele v posledních letech zavítal. Ocenil spolupráci, kterou Katedra společenských věd navázala s Informačním střediskem PS. Studentům se díky ní otevřela možnost zúčastnit se



v rámci odborné exkurze do státních institucí v Praze vzdělávacího semináře a komentované prohlídky prostor Poslanecké sněmovny PČR.

Cílem přednášky Ing. M. Vlčka bylo představit studentům společenských věd legislativní proces a všechna úskalí, kterým musí čelit návrh zákona na „cestě“ sněmovnou. V téměř hodinu trvající přednášce a následné půlhodinové diskusi představil Ing. M. Vlček principy fungování legislativního procesu, přiblížil roli (kompetence) poslanecké sněmovny, senátu a prezidenta republiky v průběhu tvorby a schvalování jednotlivých zákonů. Mimo jiné poukázal na možnosti, které občané mají, chtějí-li se do legislativního procesu zapojit. Na webových stránkách sněmovny je možné sledovat průběh a stav legislativního procesu při schvalování příslušného zákona a také jsou zde zveřejňovány pozvánky na odborné semináře, které jsou k projednávání problematiky pořádané příslušnými odbornými výbory poslanecké sněmovny a které jsou otevřené pro veřejnost.

Přestože vystupování před vysokoškolskými studenty není každodenní praxí předsedy Poslanecké sněmovny, jak se k tomu Ing. Vlček v závěru diskuse přiznal, byly jeho přednáška i následně odpovědi na dotazy studenty oceněny upřímným potleskem.

Mgr. A. Staněk, Ph.D., Mgr. P. Krákora, foto -tj-

Stručně



A. Mahlerová, vnučka G. Mahlera (na snímku uprostřed), se 28. 11. zúčastnila přednášky dr. G. Hurwortha, zahraničního pedagoga Katedry muzikologie, o Mahlerově Osmé symfonii v Posluchárně Roberta Smetany Uměleckého centra UP.



Na téma „*Teorie a praxe politického katolicismu*“ pořádal Katedra historie FF UP 28. 11. v Uměleckém centru UP. K účastníkům patřili mj. vedoucí olomoucké katedry doc. J. Burešová, CSc., a PhDr. J. Šebek, Ph.D., z Historického ústavu AV ČR.



Přednášku doc. A. Dubské, divadelní historičky z Katedry alternativního a loutkového divadla DAMU, na téma „*Divadelní putování Jana Bráta a jeho rodiny divadelní Evropou 18. a 19. století*“ o nejnovějších výzkumech z historie loutkového divadla s poukazem na olomoucké konotace problematiky uvedla ve stejný den Katedra divadelních, filmových a mediálních studií FF UP.

Francouzsky i česky



■ Proslulý divadelní a filmový herec H. Quester (na snímku vpravo), nositel Velké ceny Gérarda Philippa, kterou uděluje město Paříž, držitel Velké ceny kritiky 2001–2002 a Komandér umění a literatury, vystoupil společně s P. Rutem v Kapli Božího Těla UC UP, a to v rámci programu *Un auteur, un acteur/Jeden herec & jeden autor. Ve dvojjazyčném podání přednesli oba umělci dílo N. Sarrautové „Pour un oui ou pour un non“*.

Představení připravily Katedra romanistiky FF UP a Francouzské centrum Olomouc.

-red-, foto -tj-

Autorské čtení slovenských básníků

■ Na Katedru bohemistiky UP byli pozváni slovenští básníci, aby pokračovali v cyklu autorských besed a čtení pod názvem *Ex Libris*. Studentům tak 4. 12. přiblížil svou tvorbu M. Habaj, M. Solotruk, I. Štrpka a P. Šulej. Vedoucí katedry doc. L. Machala, CSc., komentoval toto setkání jako „největší koncentraci slovenských básníků v Olomouci za posledních 156 let“.

Autorské čtení zahájil I. Štrpka ukázkou ze své poslední sbírky *Tichá ruka. Desát elégií*. Štafetu převzal P. Šulej a přednesl báseň z připravované sbírky *Koniec modrého obdobia*. S novými, dosud nezařazenými verši vystoupil M. Solotruk a M. Habaj, nejmladší z autorů. Mezi pozvané hosty patřila i literární kritička L. Somolayová, která k obrazu současné slovenské poezie přispěla ukázkou ze své prvotiny *Prízmúrenými očami*. Všichni hosté se podílejí na projektu *Ars Poetica*, což je nejen vydavatelství, ale také organizace pořádná v Bratislavě mezinárodní festival poezie. Téma literárních festivalů a nových tváří v české a slovenské literatuře bylo rozebíráno v průběhu besedy, která následovala po vystoupeních jednotlivých autorů. V samotném závěru setkání pak studenti měli možnost si představené básnické sbírky zakoupit.

V. Kusá, studentka žurnalistiky FF UP

UP účastníkem konference...

nejen prostřednictvím realizovaných evropských vzdělávacích programů, pořádáním konferencí a přednáškových cyklů a těsnou spoluprací s Eurocentrem, které sídlí přímo na UP; univerzita se svými aktivitami podílí rovněž na vytváření komunikačních strategií pro českou vládu a má svého zástupce v pracovní skupině pro přípravu Olomouckého kraje na předsednictví ČR v Radě EU. Odborníci z olomoucké univerzity, především z Filozofické a Právnické fakulty, spolupracují také při tvorbě podpůrných expertiz a hloubkových analýz. Aktivní komunikaci UP v tomto směru dokládají i pravidelné výjezdy ke Stálému zástupci ČR při EU v Bruselu a spolupráce s Českou stýcnou kanceláří pro výzkum a vývoj v Bruselu (CZELO). Olomoucká univerzita patří také k účastníkům Akademického fóra pro předsednictví ČR v EU – platformě ně-

Dokončení ze str. 1

kolika českých vysokých škol, které realizují evropská studia. *Zdálo by se, že hovořit o vztahu UP k předsednictví je něco podobného jako hovořit o vlivu UP na uruguayskou opozici; při bližším pohledu je však zřejmé, že UP patří ke klíčovým aktérům příprav, a to nejen v rámci regionu*, uvedl J. Důrr.

V následné diskusi se zástupci orgánů státní správy a představiteli regionu mohli návštěvníci – mezi nimi i studenti práv a politikologie na UP – získat komplexní obraz o přípravách českého předsednictví jak na státní, tak na regionální úrovni.

Konferenci pořádalo Eurocentrum Olomouc ve spolupráci s EUTIS, o. p. s., Olomouckým krajem, Univerzitou Palackého, Informačním střediskem Europe Direct pro Olomoucký kraj a Regionální agenturou pro rozvoj Střední Moravy.

-red-

Soutěž na vytvoření jednotného vizuálního stylu pro UP

Univerzita Palackého v Olomouci vyhlašuje v odborné spolupráci s Design centrem ČR veřejnou neanonymní dvoukolovou soutěž na vytvoření jednotného vizuálního stylu pro Univerzitu Palackého v Olomouci, jehož základem bude značka a logotyp. Cílem vytvoření jednotného vizuálního stylu je jednotná prezentace univerzity a jednotlivých fakult odpovídající významu a tradici univerzity. Soutěž je určena především profesionálním grafikům i studentům grafiky – fyzickým i právnickým osobám se zastoupením fyzických osob. Ze soutěže jsou vyloučeni vyhlášovatelé, členové jury a jejich rodinní příslušníci.

Termín uzávěrky soutěže 29. únor 2008 (do 15 hodin).

Podrobnější informace k podmínkám soutěže, zadání, hodnocení atd. viz <http://www.upol.cz/nc/zpravy/aktuality/zprava/article/70/3085/>.

Výsledky výzkumu postojů studentů a zaměstnanců k Žurnálu UP

Začátkem května byl na UP zahájen výzkum zaměřený na zjištění postojů zaměstnanců a studentů k využití vybraných informačních a komunikačních prostředků, které využívá olomoucká univerzita. Dotazníková akce proběhla na základě smlouvy uzavřené mezi UP a firmou Strategic Consulting, s. r. o. (SC), která šetření provedla. Podle zadání UP se průzkum soustředil na celkem tři oblasti: zajímal se o názory na Žurnál UP vydávaný univerzitou, o názory na univerzitní webové stránky, jejichž provozovatelem a správcem je rovněž univerzita, a také o to, jak hodnotí zaměstnanci a studenti proces předávání informací od vedení univerzity směrem k nim.

Šetření proběhlo za použití standardních sociologických výzkumných metod a technik. Respondenti byli osloveni prostřednictvím dotazníků, vytvořených ve dvou verzích – pro studenty a pro zaměstnance, které byly sestaveny s důrazem na zajištění vzájemné porovnatelnosti výsledků obou skupin. Dotazovaným byla zaručena anonymita.

Výběr zaměstnanců a studentů byl proveden náhodně – z řad studentů vybral respondent RNDr. J. Rogl, výběr ze zaměstnanců UP realizovala RNDr. H. Matochová (oba z Centra výpočetní techniky UP).

Celkem bylo osloveno 650 zaměstnanců a 850 studentů. Distribuce dotazníků a jejich sběru se ujal PhDr. T. Hrbek, od něhož dotazníky putovaly na sekretariáty děkanů fakult a dále na sekretariáty pracovišť, vždy se jmenným seznamem respondentů. Zpětný výběr anonymně vyplněných dotazníků začal 18. 5., dokončen byl 28. 5. 2007. Zpět se vrátili celkem 802 dotazníky; 370 z nich vyplnili studenti a 432 zaměstnanci, což představuje 44 % návratnost první skupiny a 67 % návratnost u druhé.

Výsledky byly zpracovány ke 31. 7. 2007.

Výsledky – Žurnál UP

a) Odebírání ŽUP a hodnocení dostupnosti

Z odpovědí respondentů vyplývá, že Žurnál UP odebírají ve větší míře zaměstnanci než studenti: 65 % studentů ze zkoumaného vzorku periodikum neodebírá vůbec, což je čtyřikrát více než u zaměstnanců. K pravidelným čtenářům patří téměř každý druhý zaměstnanec, z řad studentů je to každý dvacátý.

Také v hodnocení dostupnosti Žurnálu UP je mezi oběma skupinami rozdíl: za vyhovující ji označilo téměř 85 % zaměstnanců, zatímco mezi studenty je s dostupností spokojeno pouze 45 %. Za pozornost stojí informace, že respondenti z webových stránek UP, kde je Žurnál UP k dispozici někdy i v předstihu před tištěnou verzí, získávají periodikum pouze v menší míře.

b) Preferovaná forma ŽUP

V této oblasti nacházejí studenti a zaměstnanci shodu: obě skupiny dávají přednost tištěné formě periodika před elektronickou, zaměstnanci o něco výrazněji (necelých 70 %) než studenti (kolem 55 %); v případě konkrétní podoby periodika se ale více studentů vyslovilo pro podobu časopisu na webových stránkách, zatímco zaměstnanci by uvítali spíše stávající formu klasického tištěného Žurnálu UP.

c) Periodicita

Jak autoři výzkumné zprávy uvádějí, frekvence, s jakou by měl být Žurnál UP vydáván, se odvíjí od formy, ve které by mělo periodikum podle názoru dotazovaných vycházet.

V tištěné podobě by přibližně třetina zaměstnanců (především pravidelných čtenářů) uvítala vydávání jednou týdně, o něco větší část respondentů by dala přednost měsíční periodicitě a necelých 30 % by si nejraději přečetlo Žurnál UP jednou za dva týdny. Elektronickou formu

vydávání Žurnálu UP by přibližně polovina respondentů uvítala ve frekvenci jednou za týden.

V tištěné podobě dává kolem 50 % studentů přednost jednoměsíčnímu intervalu vydávání ŽUP; v elektronické formě by nejvíce studentů uvítalo naopak vydávání jednou za týden.

d) Rozsah

Podle zjištěných údajů vyhovuje rozsah Žurnálu oběma skupinám; desetina zaměstnanců a asi 15 % studentů by uvítalo jeho rozšíření.

e) Obsah ŽUP; kvalita předávaných informací

Kladné hodnocení obsahu („velmi dobrý“ a „spíše dobrý“) zaznamenal Žurnál u 65 % zaměstnanců a 45 % studentů; negativně („velmi špatný“ a „spíše špatný“) se vyjádřilo cca 10 % studentů a přibližně 3 % zaměstnanců.

Podobně je hodnocena kvalita předávaných informací lépe ze strany zaměstnanců než studentů. První skupina hodnotí kladně („velmi dobrá“ a „dobrá“) dostatečnost, přehlednost a užitečnost přinášejících informací na stránkách ŽUP v rozmezí 60–70 %; pozitivní hodnocení studentů se pohybuje od 40 do 55 %.

Z rubrik Žurnálu UP hodnotí zaměstnanci nejlépe rubriku *Události; Informace, oznámení, pozvánky, a Na aktuální téma*, další pak *Příští týden, Představujeme a Diskuse, názory, ohlasy*. K oblíbeným rubrikám studentů patří kromě toho *Zkušenosti ze zahraničí a Studentská rubrika*. Nejhorší byla ze strany zaměstnanců hodnocena *Studentská rubrika a Četba na pokračování*, ze strany studentů *Slovo má... Poznámka a Četba na pokračování*.

f) Grafická podoba

Při hodnocení grafické podoby Žurnálu UP jsou spokojenější zaměstnanci, z nichž ji cca 58 % označilo jako „velmi dobrou“ nebo „spíše dobrou“, naopak studenti

jsou o něco kritičtější – kladné hodnocení vystavilo grafické úpravy ŽUP něco přes 40 % z nich.

e) Zájem o psaní příspěvků

Také v této oblasti zjistil výzkum rozdíly mezi oběma skupinami respondentů: v případě zaměstnanců projevilo zájem asi 30 % z nich, u studentů je o polovinu menší. Ještě větší rozdíl byl zaznamenán z hlediska počtu v minulosti napsaných příspěvků: alespoň jeden (až pět) příspěvek napsalo asi 25 % respondentů, u studentů je to pouze 3 %.

Kompletní závěrečná zpráva z výzkumu je k dispozici na internetové adrese <http://portal.upol.cz/wps/portal>.
Zpracovala -mav-

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

V souvislosti s výsledky, které přinesl realizovaný průzkum postojů zaměstnanců a studentů k Žurnálu UP, jsme položili následující otázku **J. Dürrovi, prorektorovi UP pro záležitosti vnějších vztahů**:

Jaké změny podoby Žurnálu UP zamýšlí vedení UP realizovat na základě zjištěných výsledků?

J. Dürr: *Nejprve musím říci, že jsem velmi rád, že se konečně podařilo dát dohromady relevantní data, tedy že u nás vůbec proběhl objektivní výzkum postojů studentů a zaměstnanců k Žurnálu UP (a k webovým stránkám – na to bychom neměli zapomenat). Bez toho nebylo lze získat věrohodnou zpětnou vazbu některých aspektů činnosti oddělení komunikace RUP a nemohli jsme naše představy o budoucím fungování našich služeb pro univerzitu nasměrovat ke konkrétním cílům. Teď, když leží výsledky na stole, je už poměrně lehké určit, jaké proměny například Žurnál čekají. Vím tedy poměrně přesně, kdo vlastně Žurnál čte, co se na něm studentům a zaměstnancům líbí, co naopak považují za slabší místa. Těch je méně, než jsem já osobně očekával. Za sebe ještě konstatuji, že jsem vůči našemu týdeníku kritičtější než třeba členové redakční rady ŽUP, alespoň tak jsem to vysledoval na jejich posledním zasedání.*

Co tedy budeme od příštího akademického roku měnit? Zejména grafickou podobu. Zde budou všechny změny provázány s novým jednotným vizuálním stylem UP, na němž se začalo pracovat – soutěž už je vypsaná. Stručně řečeno, chci, aby byl Žurnál barevnější a pro čtenáře fotografiem a designem atraktivnější. Současně je mým záměrem zajímavě propojit tištěnou verzi ŽUP s elektronickou podobou (ŽUP on-line) a diskutovaným audiovizuálním zpravodajstvím o UP (pracovně nazvané Videožurnál UP). Musíme také upravit způsob distribuce tištěného periodika – je třeba, aby bylo dostupnější a na univerzitě viditelnější. S tím souvisí i obnovená debata o tom, kdo tvoří cílovou skupinu ŽUP a jaká je jeho nevhodnější periodicitě. Konečným posledním cílem je pevné ukotvení jednotlivých rubrik. V žádných novinách či časopisech (a ostatně ani v elektronických médiích) není zvykem, aby se rubriky vytvářely ad hoc podle toho, jak se pro dané číslo jedná příspěvků. Lepší „dramaturgie“ by měla mimo jiné také odpovědět na otázku, jaké bude postavení studentské rubriky, kdo a jak bude vytvářet její obsah, jaký prostor studentům bude ŽUP poskytovat.

Věřím, že bude nová podoba Žurnálu k užítku, že bude všem, co jej máme rádi a co jej čteme a vytváříme, vyhovovat.

Připravila -mav-

Redakční rada: Pozitivní hodnocení současné podoby Žurnálu UP

Výsledkům výzkumu postojů studentů a zaměstnanců k Žurnálu UP bylo 27. 9. věnováno zasedání redakční rady Žurnálu UP. Předložené údaje její členové shodně komentovali jako jednoznačné pozitivní hodnocení současné podoby Žurnálu UP. Někteří z nich uvedli, že příznivé výsledky předčily jejich očekávání, jiní naopak překvapení nebyli. Podle slov dr. P. Urbášky je Žurnál UP čten ve větší míře, než je obecně tradováno. *Je totiž hojně sledován a využíván jako zdroj informací také mimo univerzitu, zdůraznil. Jak dodal prof. J. Fiala, týdeník je ceněn i ze strany regionálních médií. Výzkum potvrdil, co jsme už věděli, a není to falešná pýcha; např. srovnání s Radničními listy či měsíčníkem Olomouckého kraje je Žurnál UP kvalitnější, především méně adorační, doplnil Mgr. V. Burian.*

Členové redakční rady připomněli rovněž důležitost vztahu mezi pravidelností četby Žurnálu UP a názorem na jeho kvalitu (obsah a grafická úprava) a poukázali také na skutečnost, že zaměstnanci na druhém místě oblíbených rubrik kladou Studentskou rubriku. *To jen potvrzuje, že ač studenty nepovažují za primární cílovou skupinu, zaměstnanci (jsou to konečně i jejich učitelé) by o studentech měli být v Žurnálu UP informováni. Zdůrazňuje se tak moment celistvosti univerzity, uvedl dr. T. Hrbek.*

U otázky výběru vyhovující periodicity je podle členů redakční rady nutno přihlídnout (vedle provedeného průzkumu) k dalším okolnostem. *Týdenní periodicitě, s níž přišel Žurnál UP v samých počátcích, je mezi českými vysokými školami unikátní a podle mého názoru by byla škoda se jí vzdávat. Případné omezení periodicity je navíc*

v rozporu s většinovým názorem, že rozsah Žurnálu UP vyhovuje nebo by měl být rozšířen. Při promítnutí do dvoutýdenní periodicity by to znamenalo, že jednotlivá čísla by byla vlastně dvojčísla, ale s řadou „prošlých“ informací, připomněl dr. T. Hrbek. V této souvislosti poukázal prof. J. Fiala na rozpor mezi příznivým ohlasem na současnou podobu Žurnálu UP a záměrem vedení UP realizovat jeho obsáhlu proměnu.

Redakční rada se shodla rovněž na tom, že největším aktuálním problémem Žurnálu UP je jeho distribuce; zároveň připomněla, že řešení není úkolem redakce, ale útvaru zodpovědného za organizaci.

Někteří členové redakční rady se vyjádřili také k vybraným doporučením výzkumné zprávy. *Požadavek na větší samostatnost redakce považují za fikci jak z hlediska redakce, tak i z pohledu vedení UP. Stejně tak je fikcí představa, že by k vyšší kvalitě přispěl jakýsi stálý kolektiv dopisovatelů z fakult – v minulosti bylo již několikrát ověřeno, že tento způsob tvorby týdeníku je ne-reálný. Požadavek na větší objem původních materiálů pokládám rovněž za nemožný vzhledem k současnému personálnímu stavu, kdy v redakci pracují dvě redaktorky uvedl dr. P. Urbásek.*

Jak členové redakční rady zdůraznili, výzkum poskytuje jen jednu stránku pohledu na Žurnál UP. *Není možné při celkovém hodnocení pomítnout podmiňky, za nichž Žurnál UP vzniká, a to včetně finančních možností a technického zázemí Vydavatelství UP, uvedl dr. T. Hrbek.*

-mav-

Jak se dělá Žurnál UP

Týdeník Univerzity Palackého vychází po celý akademický rok (ve zkouškovém období se mění ve čtrnáctideník) a počet čísel každého jeho ročníku se pohybuje kolem třiceti. Určit moment, kdy se s prací na výrobě čísla začíná, je obtížné, protože sběr a zpracování informací probíhá v podstatě permanentně.

Příprava obsahu konkrétního čísla

Na počátku je samozřejmě nutno zjistit, co se na univerzitě událo, jaké události jsou očekávány, jaké aktuální problémy mohou univerzitní obec zajímat a vytvořit alespoň rámcovou koncepci daného čísla.



▲ Odpovědná redaktorka PhDr. V. Mazochová a výkonná redaktorka Bc. M. Hronová připravují další číslo Žurnálu UP

K nejproduktivnějším zdrojům patří nezprostředkované informace, získané osobní účastí redaktorů např. na jednáních akademických orgánů, na poradách prorektora pro vnější záležitosti UP za účasti kancléře UP, na poradách vedoucího Oddělení komunikace RUP, na konkrétních akcích UP i prostřednictvím cílených dotazů na vybrané pracovníky UP. K zajištění toků informací dále pomáhá rovněž udržování kontaktů s více či méně stálými příspěvyvateli, stejně jako jednorázové žádosti o příspěvek ke konkrétní aktuální události na UP; v řadě případů zde roli zprostředkovatele informací představují členové redakční rady Žurnálu UP (ŽUP). S využitím e-mailu, telefonního spojení, faxu a textů dodávaných na disketách či CD se postupem času tato fáze tvorby časopisu velmi zefektivnila a stala se základem pro tvorbu konkrétního čísla. Aktuální informace o očekávaných událostech poskytují také webové stránky univerzity, měsíční přehledy akcí některých univerzitních pracovišť apod. Postupně se také zvětšuje objem spontánních reakcí z konkrétních pracovišť UP a jejich pracovníků, kteří i bez podnětů redakce zasílají své příspěvky za žádosti o zveřejnění. (Současně se zde však otevírá prostor pro výskyt problémů spojených s kvalitou a rozsahem příspěvků a s redakčními zásahy do dodaných textů; stále tak narůstá také objem redakčních a editorských prací.)



▲ Fotograf Bc. T. Jemelka, externí spolupracovník redakce Žurnálu UP

Souběžně s přípravou příspěvků, které jsou obsahem stálých rubrik (*Události, Zprávy, informace, oznámení, ... a tento týden*), zpracovává redakce průběžně texty pro rubriky, které se v číslech objevují střídavě (*Na aktuální téma, Z vědeckých pracovišť, O čem se mluví, Otázka pro ...*); rubriky slouží také jako rámec pro operativní zařazování textů zvnějšku. Redakce tímto způsobem využívá možnosti zpřehlednit strukturu předávaných informací a prostřednictvím jasně odlišených novinářských žánrů realizovat „trojčlennou“ funkci ŽUP, tj. informovat, (re)prezentovat a poskytovat prostor k diskusi.

Uzávěrka

Termín uzavěrky připadá na pondělí, kdy jsou shromážděné příspěvky a jejich případná fotodokumentace či grafika zpracovávány do konečného tvaru jak z hlediska rozsahu, tak i umístění na jednotlivých stranách týdeníku (bývá jich 8 až 10) – pokud možno v rámci původní koncepce. Zároveň jsou v tento den zařazovány informace ad hoc – tj. ty, které přicházejí těsně po uzavěrce a které vzhledem k jejich aktuálnosti nelze přesunout do dalšího čísla; z tohoto důvodu se editorské práce již téměř pravidelně přesouvají až na úterý. Taktó vytvořené zrcadlo (v programu Adobe InDesign) tvoří východisko pro technické zpracování aktuálního čísla.

Technické zpracování

Technickému zpracování ŽUP je vyhrazena často celá středa, během níž vytvoří technická redaktorka VUP stránkový obtaž celého čísla. Ten je poté předán redaktorovi pro jazykovou úpravu ke stránkovým korekturám. Redaktoři technické redakce VUP a ŽUP se poté ve čtvrtek ráno sejdou k zapracování korektur a případnému doplnění posledních aktuálních informací (zejména fotodokumentace).

Téhož den kolem poledne je nové číslo, vytištěné laserovou tiskárnou na průsvitných foliích, předáno do polygrafického střediska Vydavatelství UP. Současně obdrží jeden obtaž redaktor webových stránek UP, který umísťuje nové číslo na univerzitní internetové stránky (<http://www.zurnal.upol.cz/>); ve stejnou dobu je tento obtaž vyvěšen ve vitrině na vrátnici Rektorátu UP – ke kolektivnímu čtenářům se tak dostává univerzitní týdeník s denním předstihem.

Distribuce

V pátek ráno je v polygrafickém středisku VUP připraven kompletní náklad 2 000 výtisků nového čísla k distribuci. Část výtisků je v prostorách Zbrojnice

připravena podle příslušného rozdělovníku k expedici na jednotlivé fakulty a pracoviště UP. V podatelně Rektorátu UP se pak uskutečňuje distribuce adresátů mimo UP (vysoké školy a univerzity, kulturní instituce, sdělovací prostředky, místní správní orgány aj.), zbytek je umístěn na vrátnici Rektorátu UP a v knihkupectví Studentcentrum k volnému odebrání (ŽUP je rozšiřován bezplatně).

Da capo al fine...

Nesporný půvab všech činností spočívá také v tom, že v uvedeném sledu několika dnů je ve stejném režimu zároveň připravováno číslo příští. Ještě teplý Žurnál UP tedy sice teprve hledá své čtenáře, po dění v redakci však představuje už jen velmi rychle se vzdalující minulost, neboť – jak známo – „není nic depresivnějšího než den staré noviny...“

Žurnál jako puzzle

Podle obecně formulovaného Statutu Žurnálu UP je univerzitní týdeník chápán především jako prostředek ke zkvalitnění výměny informací a obohacení komunikace uvnitř i vně UP, a to s předpokladem, že se na jeho obsahu aktivně podílejí sami čtenáři jako autoři. Od tohoto výchozího bodu se odvíjí personální obsazení redakce (v počtu dvou redaktorek a jednoho externího fotografa) i konkrétní podoba ŽUP. Ta je výsledkem nejen autorské, redakční a editorské práce redakce, ale i zrcadlem ochoty komunikovat obecně, včetně kvality předávaných informací. Každé číslo tak je – spolu s jedním z členů redakční rady – každotýdenním „malým zážrakem“; nestandardnost Žurnálu UP spočívá totiž také v principu jeho tvorby: podobně jako při skládání puzzle vzniká výsledný tvar s jistou dávkou napětí, zda to i tentokrát „vyjde“.

(Text je aktualizovanou verzí části přílohy, která vyšla v ŽUP před devíti lety – roč. 8, č. 29).

-mav-, foto -tj-

Z historie Žurnálu UP

Brzy po změně režimu v závěru roku 1989 se ukázala naléhavá potřeba prostředku vzájemné informovanosti akademické obce a jejich představitelů. Rektor prof. J. Jařab rozhodl o zřízení týdeníku, který by takovou funkci plnil. K 1. 7. 1991 povolal PhDr. M. Veselovského, do té doby odborného asistenta Katedry věd o umění FF UP, aby list redigoval. Vydavatelem byl odbor rektora UP zastoupený kancléřem PhDr. T. Hrbkem. S datem 1. 8. 1991 vyšlo nulté číslo, dvoulist, které kromě dvou zpráv, o červnovém zasedání Akademického senátu UP a o návštěvě zástupců kanadské ambasády, přineslo *Slovo vydavatele*, z něhož vyjímáme: *Úkolem Žurnálu je zvýšit informovanost o dění na univerzitě, o práci učitelů, vědeckých pracovníků, kateder a speciálních pracovišť, přinášet aktuální zpravodajství z jednání akademických senátů, kolegií, vědeckých a správních rad, zajistit rektorátu i děkanátům fakult možnost rychlé publikace sdělení a podobně. V časopise bude místo i pro sledování publikační, umělecké a mimouniverzitní přednáškové činnosti učitelů, vědeckých pracovníků a studentů. Zařazovány budou i medailony jubilantů, prostřednictvím časopisu by mělo být možné seznámit se s profily hostujících profesorů. Důležité místo ve struktuře týdeníku budou zaujímat i názory učitelů a studentů na ožehavé problémy života univerzity. Jedním z podstatných záměrů, které vydáváním Žurnálu UP sledujeme, je posílit vědomí společné odpovědnosti za prestiž Univerzity Palackého a pocit sounáležitosti...*

Po roce, kdy na jediném redaktorovi ležela nelehká práce se získáváním informací, přepisem záznamů rozhovorů, cizích textů a s vlastním psaním zpráv, přičemž bylo třeba spolupracovat s technickou redakcí Vydavatelství UP při zalamování čísla i zajištění distribuci, byla přijata sekretářka redakce A. Součková a po ní A. Vitulová. Tu později vystřídala studentka žurnalistiky M. Poláková-Hronová, dnes studentka navazujícího magisterského studia, v roli redaktorky ŽUP. Po odchodu dr. Veselovského nastoupila do funkce šéfredaktorky ŽUP PhDr. V. Mazochová, která vede list dodnes. V závěru roku 1997 vydal rektor UP prof. L. Dvořák Statut Žurnálu UP, v jehož úvodním ustanovení je poslání ŽUP definováno takto: *...Žurnál UP informuje o dění na Univerzitě Palackého, jejích fakultách a pracovištích. Poskytuje prostor pro diskusi o aktuálních tématech týkajících se života vysoké školy i širších společenských problémů. V souladu s tímto statutem byla ustavena redakční rada, kterou od 1. 1. 1998 řídí prof. M. Hejtmánek; jejími současnými členy jsou dále Mgr. V. Burian, prof. J. Fiala, Mgr. D. Jakubiček, doc. V. Karásková, prof. M. Kolář, prof. S. Komenda, prof. T. Opatrný a PhDr. P. Urbášek.*

-th-

Webcast aneb Výuka budoucnosti

Univerzita Palackého se nabízí možnost podpořit výuku novým formátem. Studenti by mohli sledovat přednášky i ze svého domova, a to buď v reálném čase nebo si záznam spouštěli kdykoliv prostřednictvím archivu zaznamenaných prezentací. To vše s využitím takzvaného webcastu. Možnosti této moderní technologie pro vzdělání nedávno prezentovala Mgr. B. Řeháková z redakce webových stránek UP, a to nejen vedení Univerzity Palackého, která se k nabídce vyjádřilo v obecně rovině pozitivně, ale i v rámci festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA, jehož návštěvníci na možnosti rozšíření forem výuky reagovali se zvýšeným zájmem.

Tedy co je webcast?

Dá se bez nadsázky konstatovat, že právě šíření videa a audia (tzv. internetové vysílání) se stalo opravdovým hitem poslední sezóny mezi výukovými metodami a postupy, říká Mgr. B. Řeháková a dále dodává: Princip webcastu, tedy živého nebo dříve zaznamenaného vysílání zvuku a videa přes internet, a to i s možností kombinace těchto dvou komunikačních kanálů s doprovodnými materiály, jako jsou např. snímky prezentace Power Point, text, obrázky, další animace atd., otevírá nebyvalé možnosti. Ty samozřejmě mohou využít i vysoké školy.

Přednášejícím i studentům přinese webcast pouze pozitiva

Přestože o tom, jestli UP uvedenou technologií bude disponovat, ještě není rozhodnuto, v rámci Lékařské fakulty již více než dva měsíce e-learningový portál, postavený na webcast technologii, úspěšně funguje. A přináší mnohá pozitiva, mj. také proto, že propojuje různá média při prezentacích a přednáškách. Video, zvuk, série powerpointových snímků a textové dokumenty jsou díky nové technologii synchronizovány, vysílány a archivovány prostřednictvím internetu. Touto formou může přednášející sdělit podstatně více informací než prostřednictvím klasických skript. Má mj. možnost

zdůraznit nebo vyzvednout ty body, které jsou podle něj nejdůležitější. Z velké části zůstává zachována atmosféra přednášky i role „osobnosti“ vyučujícího. A co je nejpodstatnější, portál a jemu podobné jsou postaveny tak, aby poskytovaly vyučujícímu i zpětnou vazbu. Studenti se mohou dotazovat, komentovat, hodnotit – vše prostřednictvím komentářových formulářů. Velmi rychlým způsobem tak dají vyučujícímu na vědomí, co považují za zajímavé, a co by si naopak přáli doplnit. Samozřejmě jsou i robustní vyhledávací systémy, díky nimž student nemusí prezentaci zhlédnout celou, ale pouze pro něj důležitou část, komentuje výhody portálu pro Žurnál UP Mgr. B. Řeháková a dodává, že prostřednictvím webcastu tak posluchač dostává do rukou prostředek, jenž mu poskytne komplexní souhrn studijních materiálů. Každá z prezentací obsahuje jak videozáznam přednesené přednášky s časově synchronizovanou sérií informačních prvků (snímků, textů, animací atd.), tak i doplňkové zdroje ve formě sebestudijních materiálů. Každá z prezentací obsahuje jak videozáznam přednesené přednášky s časově synchronizovanou sérií informačních prvků (snímků, textů, animací atd.), tak i doplňkové zdroje ve formě sebestudijních materiálů. Každá z prezentací obsahuje jak videozáznam přednesené přednášky s časově synchronizovanou sérií informačních prvků (snímků, textů, animací atd.), tak i doplňkové zdroje ve formě sebestudijních materiálů.

Celkem logicky se nabízí úvaha, že pokud by veškeré přednášky byly zpracovány popisováním způsobem, student by už vůbec nemusel docházet na přednášky osobně. Musím upozornit, že formát webcastu je velmi efektivní výukovou „komponentou“. Nemůže nahradit celý proces výuky samé. Různé formy přímého kontaktu studenta a pedagoga tedy zůstanou vždy nepostradatelnou záležitostí. Nabízená technologie sehrává důležitou roli ve chvíli, kdy škola chce nabídnout kvalitní studijní možnosti většímu počtu studentů, vysvětluje dále Mgr. B. Řeháková a dodává: Existují mnohá omezení, od kapacity tříd až po časové možnosti přednášejících. Prostřednictvím webcastu se informace dostane řádově k několiknásobně většímu počtu posluchačů. A s tímto aspektem by mohla uni-

verzita také do budoucna počítat. Internetové vysílání je výborná a všestranná technologická podpora výuky. Je-li portál jako série přednášek předem připraven, studenti mohou přednášku dokonce zhlédnout i před jejím „živým“ uskutečněním. Při přednášce samé pak budou schopni diskutovat i o detailnějších problematice.

Nároky webcast technologie na softwarové vybavení nejsou velké. Potřebujete pouze standardní internetové připojení, prohlížeč Windows Internet Explorer, Windows Media Player. Jsou to všechno běžné systémové součásti, jež jsou už instalovány nebo zdarma dostupné ke stažení pro každý počítač

vybavený operačním systémem MS Windows. Veškeré procesy správy i spuštění webcastových prezentací probíhají následně právě prostřednictvím webového prohlížeče, říká Mgr. Řeháková a k poznámce, zda technická vybavenost studentů odpovídá uvedenému standardu, sděluje: Úroveň studentů je v současné době taková, že tuto službu budou považovat za běžnou. Internet se stal nepostradatelnou pracovní pomůckou. Dá se říci, že odezva studentů na nabídku dostupnosti této služby byla velmi dobrá. Vlastní PC nebo notebook už není výjimečnou záležitostí ani u studentů střední školy.

A několik slov závěrem

Zavádění nejmodernějších technologií i služeb do běžné praxe a jejich zpřístupnění nejširší veřejnosti se stalo nutnou podmínkou prosazení se v konkurenčním prostředí. Konkurence dnes není charakteristická jen pro komerční oblast, ale i pro oblast školství, zejména vysokého. Díky finanční podpoře ESF a rozpočtu ČR začíná webcastový portál fungovat na LF UP, a to pro výuku předmětu Patologická fyziologie. Archiv portálu bude obsahovat více než třicet přednášek. V současné době je připraveno technické zázemí prostředí portálu, které tým vedený prof. J. Veselým naplňuje odbornými a informačními materiály. Kromě mé participace poskytuje uvedenému projektu důležité systémové i hardwarové zázemí CVT UP, dodává Mgr. B. Řeháková závěrem. Jestli se UP rozhodne – po důkladném posouzení všech aspektů – zakoupit potřebný software pro webcast, získá tak pro všechny své fakulty a katedry bezesporu kvalitní nástroj pro e-learning a vítanou alternativu ke klasickým vzdělávacím metodám.

(Webcastový portál Ústavu patologické fyziologie je umístěn na <http://pfyziol.upol.cz>, další informace také v ŽUP č. 11, str. 4 nebo na www.upol.cz/akuality.)

M. Hronová



Jiným slovy řečeno: webcast je jedna z forem, která řeší současný boom nároků na vzdělávání a podle mého názoru je ideální cestou, jak se studenti dostanou ke komplexní informací. Ráda bych také upozornila na další možnou roli internetového vysílání, která spočívá v prezentaci dané instituce. O důležitosti tohoto formátu světovými televizními stanicemi pro jejich internetová vysílání (internetové informační kanály BBC a další).

Webcast pro všechny?

Jaké technické zázemí by student potřeboval k tomu, aby tuto nabídku mohl využít? Mgr. B. Řeháková v této souvislosti zmiňuje sílu webcastu, jež spočívá v návaznosti na dostupnost tradičního technického vybavení, které je v současnosti samozřejmostí.

Odborná praxe jako důležitá součást studia

Rozšířená nabídka odborných praxí Katedry aplikované ekonomie FF UP

Od letošního roku nabízí Katedra aplikované ekonomie FF UP (KAE) v rámci projektu FRVŠ „Ekonomické praxe – inovace předmětů stávajícího studia“ odborné praxe nejen studentům Filozofické fakulty, ale také zájemcům z dalších fakult.

Na projektu se podílelo Profesní poradenské centrum FF (PPC FF UP), které zabezpečuje odborné praxe pro studenty KAE již od roku 2005.

Cílem projektu bylo rozšíření stávající nabídky ekonomických praxí ve firmách na území ČR a nové zařazení praxí zahraničních.

Studenti všech fakult si mohou odbornou ekonomickou praxi na Katedře aplikované ekonomie vybrat jako volitelný předmět kategorie C.

Celou proceduru od vyhledání vhodné firmy až po supervizi a uznání praxe, jakož i komunikaci s firmou, zajišťuje PPC FF UP.

Smyslem praxí pro studenty je jednak zúročení jejich teoretických znalostí, jednak příprava na budoucí

kariéru, která by obecně měla začít již za doby studia.

V případě zájmu o tuzemskou praxi si student může vybrat z aktuální databáze nabízených firem. Pokud má student zájem o pracovní pobyt v zahraničí, PPC FF UP doporučí buď vhodnou pracovní stáž programu Erasmus, či stáže zprostředkované studentskou organizací AIESEC.

Všechny potřebné informace o odborných praxích jsou zveřejněny na stránkách KAE (<http://www.upol.cz/fakulty/ff/struktura/katedry-a-pracoviste/katedra-aplikovane-ekonomie/ekonomicke-praxe/>), kde je k dispozici podrobný manuál, databáze tuzemských a zahraničních praxí, dále prezentace, které představují zkušenosti studentů, kteří již praxi absolvovali.

Nabídka praxí bude postupně rozšiřována dle studenty poptávaného zaměření firem a organizací.

Mgr. D. Hověžáková, PPC FF UP

Výzkumný záměr LF UP – kategorie A: studium genů a molekulárních mechanismů

K nejvýznamnějším výzkumným aktivitám Univerzity Palackého patří výzkumný záměr Ministerstva školství, na kterém se podílí skupina řešitelů z různých pracovišť Lékařské fakulty UP. Celkový rozpočet projektu za dobu trvání převyšuje sto milionů korun (2005–2011). V návaznosti na průběžné hodnocení dosažených výsledků, které došlo 26. 9. při plánované návštěvě kontrolní komise MŠMT, jsme požádali o rozhovor vedoucího projektu **prof. K. Indráka, DrSc.**, přednostu Hemato-onkologické kliniky FNO a LF UP:

Mohl byste, pane profesore, přiblížit téma vašeho výzkumu čtenářům Žurnálu UP? Jak je projekt strukturován?

Cílem projektu je studium genů a molekulárních mechanismů účastnících se řízení krvetvorby, analýza jejich klinického významu a možnosti využití k cílené léčbě. Soustředíme se na studium příčin poruch tvorby červených krvinek a krvetvorné kmenové buňky, molekulárních příčin vzniku hematologických malignit, interakcí nádorových buněk s mikroprostředím, úlohy imunitních mechanismů při alogenních transplantacích kostní dřeně a na studium diagnostiky a nových léčebných možností u leukémií a lymfomů.

Co je cílem projektu?

Projekt si klade za cíl posílit přínos české vědy pro výzkum genetických a molekulárních příčin vzniku, diagnostiky a léčby krevních chorob. Chceme pro tento výzkum a transplantační problematiku kostní dřeně vytvořit na LF UP silné komplexní klinicko-laboratorní centrum. Na LF UP je řada vědců, kteří v dané problematice dosáhli významné výsledky v zahraničí a vytvořili si i bohaté zahraniční kontakty. Je žádoucí, aby ve vědecké práci pokračovali i doma a své znalosti, zkušenosti a kontakty předali mladé generaci. K tomu je nezbytné moderní přístrojové vybavení, nemalé provozní prostředky, ale také přiměřené platové podmínky.

Která pracoviště na projektu pracují? Kolik pracovníků?

Týmy jsou podle svého výzkumného zaměření rozděleny na skupinu experimentální

a skupinu pro aplikovaný výzkum. Experimentální pracovní skupinu tvoří následující ústavy a oddělení LF UP: Ústav lékařské biologie (doc. Divoký), Ústav histologie a embryologie (prof. Lichnovský), Ústav imunologie – oddělení imunogenetiky (prof. Petřek), Ústav patologické fyziologie (prof. Veselý), Oddělení klinické biochemie (doc. Adam), Ústav patologie (prim. Kučerová) a Ústav mikrobiologie (prof. Kolář).



Pracovní skupinu pro aplikovaný výzkum tvoří následující kliniky LF UP: Hemato-onkologická klinika (prof. Indrák, prof. Jarošová), III. Interní klinika (prof. Ščudla), Dětská klinika (doc. Pospíšilová) a I. interní klinika (prof. Lukl).

Na VZ se celkem v různých úvazcích, resp. formou odměn, podílí více než 70 VŠ a středoškoláků. V kategorii D1 je 22 řešitelů. Spolu s kategorií D2 je v obou kategoriích 16 absolventů postdoktorandského studia (Ph.D.) a šest postgraduálních studentů. Jedná se o vyvážený pra-

covní tým tvořený zkušenými vědci a mladými výzkumníky. Řešitelský tým je stabilizovaný s minimem změn, které by mohly negativně ovlivnit řešení projektu.

Projekt je tedy výrazně multioborový. Participují na výzkumu také zahraniční pracoviště? Jakým způsobem?

Rozsáhlá spolupráce se zahraničím je jednou předností tohoto výzkumného záměru. Úspěšně spolupracujeme např. s McGill University v Kanadě, s John Hopkins University, s Baylor College of Medicine a s University of Alabama at Birmingham v USA, s Children Cancer Research Institute ve Vídni, s Leiden University Medical Centre v Nizozemí, s Katholieke Universiteit v Belgii, s Erlangen Universität a s Heidelberg Universität v Německu, s Vita-Salute University v Itálii a s Universitè v Paříži. Vesměs se jedná o špičkové výzkumné týmy, se kterými spolupracujeme na dokončení některých mimořádně náročných experimentálních studií, v některých případech pomocí technik, které nám t.č. nejsou k dispozici. Dr. Takáčová např. pracovala v rámci dlouhodobého studijního doktorandského pobytu na funkční analýze myšího modelu MLL leukemogeneze v Německu. V rámci Česko-Vlámské spolupráce odesíláme naše doktorandy na několikaměsíční studijní pobyty do Belgie. Další Ph.D. studenti se během krátkodobých studijních pobytů věnují studiu regulace buněčného cyklu kmenových buněk v Německu. Spolupracujeme se dvěma univerzitními týmy v Miláně
Dokončení na str. 8

Jubileum

Životní jubileum profesora Karla Indráka

Prof. K. Indrák, DrSc., přednosta Hemato-onkologické kliniky Fakultní nemocnice a Lékařské fakulty UP v Olomouci, se narodil 4. 12. 1947 v Olomouci. Po promoci na LF UP v roce 1972 nastoupil na I. interní kliniku FNO, kde se pod vedením přednosty prof. B. Wiedermanna začal věnovat hematologii. V roce 1985 se stal přednostou ambulantiho Oddělení klinické hematologie, které začal úspěšně rozvíjet a přetvářet do podoby moderního hematologického pracoviště. V roce 1986 ve své kandidátské disertační práci věnované polycytemickému syndromu se zaměřením na pravou polycytemii prioritně identifikoval v rozsáhlém souboru polycytemií dva nové typy dříve, než byly popsány ve světovém písemnictví (familiární polycytemie při idiopatické nadprodukci erythropoetinu a familiární a kongenitální idiopatická polycytemie). K rozvoji hematologie v Olomouci přispěly i následné stáže prof. Indráka v cizině. Kromě krátkodobých stáží ve Volgogradu, v Lipsku a v Berlíně to byla jeho roční stáž u prof. T. H. J. Huismana v Augustě, GA, USA. Tato stáž umožnila, že se tehdejší Československo objevilo na genetické mapě světa v problematice hemoglobinopatií. Poprvé v historii ČR a SR se podařilo prokázat a molekulárně geneticky identifikovat u 135 osob z 54 rodin 12 β -talasemických mutací, z nichž 3 byly popsány prioritně. Prioritní byl i popis rozsáhlé α -talasemické delece, která umožnila odhalit dosud neznámý mechanismus regulace genové transkripce a popis nedelečního typu dědičné persistence hemoglobinu F. Poté, co v roce 1990 obhájil svou habilitační práci, se pustil do další etapy budování hematologického oddělení ve FNO, jež postupně získalo nové prostory pro laboratoře i lůžkové zázemí. V roce 1991 mimo jiné založil na OKH první laboratoř molekulární

genetiky na UP v Olomouci. Olomoucké pracoviště se stalo mezinárodně známým svým výzkumem v oblasti hemoglobinopatií a talasemií a stalo se v této problematice referenčním centrem pro Českou a Slovenskou republiku. Za soubor prací věnovaných molekulárně genetické charakteristice talasemií mu byla udělena cena předsednictva České lékařské společnosti JEP v roce 1992. Díky aktivitě doc. Indráka a jeho kolektivu byl pracovišti v témže roce přiznán akademickým senátem UP statut Hematologické kliniky LF UP, který byl oficiálně potvrzen ministerstvem zdravotnictví a školství ČR v roce 1996. Od té doby se pracoviště oficiálně nazývá Hemato-onkologická klinika LF UP a FNO. V roce 1997 byl doc. Indrák jmenován prezidentem republiky profesorem pro choroby vnitřní. V témže roce kolektiv pracovníků HOK zahájil pod jeho vedením program transplantací krvetvorných buněk, který je nyní akreditován evropskou organizací pro transplantace (EBMT), a byla založena Nadace Haimaom, jež tento program a náročnou léčbu pacientů na klinice podporuje svými aktivitami. Významným počínem a zásluhou prof. Indráka bylo založení dnes již tradičních Olomouckých hematologických dnů. Z původního pracovního odpoledne vznikla pravidelná čtyřdenní konference (OHD), která je největší každoroční akcí hematologů České republiky a získává si stále větší renomé v zahraničí (mj. akreditace jako vzdělávací akce ECAH v programu CME). Prof. Indrák publikoval na 250 prací, z toho 1/3 v zahraničí, a to i v časopisech s vysokým IF. Přednesl více než 300 přednášek, z nich přes 50 v zahraničí. K nejvýznamnějším pracím patří identifikace hemoglobinu Olomouc způsobující polycytemii u otce a syna z Olomoucka (časopis Hemoglobin 1987), oceněná cenou ČHS JEP za rok 1988 a soubor

prací věnovaných molekulární genetice talasemií a polycytemií. Prof. Indrák získal a úspěšně obhájil celou řadu grantových projektů v rámci IGA MZ a GAČR a v současnosti je i odpovědným řešitelem rozsáhlého sedmiletého vědecko-výzkumného záměru MŠMT věnovaného studiu genů a molekulárních mechanismů podílejících se na regulaci hematopoézy. Inicioval i řadu národních i mezinárodních odborných projektů, z poslední doby jmenujeme alespoň registr ALERT zaměřený na hodnocení diagnostiky a léčby akutních leukémií v ČR i na Slovensku a projekt CAMELIA pro nemocné s chronickou myeloidní leukémií. O jeho odborném renomé svědčí i to, že je mnohaletým členem výboru České hematologické společnosti, v letech 1994–2006 byl tři po sobě jdoucí období jejím předsedou a nyní je místopředsedou. Za své zásluhy o rozvoj oboru byl vyznamenán cenou předsednictva České lékařské společnosti JEP (1992), třikrát cenou ČHS JEP (1985, 1988, 1993), cenou prof. Heřmanského za nejlepší hematologickou publikaci (1993). Bylo mu uděleno čestné členství ČHS (1998), Hematologické a transfúzní společnosti Slovenské lékařské společnosti (1999), a naposledy letos také čestné členství České lékařské společnosti JEP (2007). Prof. K. Indrák je mezinárodně uznávaným odborníkem, který se svými znalostmi, morálním kvalitami, píli a houževnatostí zasloužil o rozvoj české hematologie. Jeho práce, kredit a kultivovanost v jednání vždy přispívali k šíření dobrého jména FNO a LF UP. Blahopřejeme prof. Indrákovi k jeho životnímu jubileu a přejeme mu do dalších let mnoho zdraví, štěstí a úspěchů, jak v profesním, tak i osobním životě.

Kolektiv pracovníků HOK

Výzkumný záměr LF UP...

a v Paříži na srovnání klinických a laboratorních nálezů pacientů s mutací genu (DMT1) zodpovědného za transport iontů železa v červených krvinkách. Hemato-onkologická klinika LF UP se stala centrem excelence Evropské leukemické sítě (ELN) a molekulárně-genetická laboratoř Hemato-onkologické kliniky LF UP získala statut národní referenční laboratoře pro kvantifikaci onkogenu BCR/ABL a patří v této problematice mezi 10% nejlepších evropských laboratoří. Spolupracujeme s European Organisation for Research and Treatment of Cancer (EORTC) – v leukemické skupině, v European Group for Blood and Marrow Transplantation (EBMT). Účastníme se četných evropských a celosvětových studií atd.

Jakým způsobem je organizována a probíhá vnitřní spolupráce řešitelů?

Spolupráce týmů probíhá přímou spoluúčastí na společných projektech, formou mezinárodních seminářů, personálním propojením týmů a formou metodické spolupráce.

Výstupy výzkumu jsou pochopitelně publikace. Kolik jich je a v jakých časopisech?

Během dvou let trvání VVZ jsme publikovali 29 článků s dedikací tomuto VZ v časopisech s IF. Ve 24 z 29 publikací byl člen týmu VZ první a/nebo senior autor. Dále jsme v časopisech s IF publikovali 17 abstrakt, 38 odborných publikací bylo publikováno v recenzovaných časopisech (bez IF), jedna kapitola byla napsána pro zahraniční knihu a 91 abstrakt vyšlo ve sbornících ze zahraničních či domácích celostátních sjezdů.

Předpokládáte, že z výzkumu vzejde nějaký patent?

V rámci řešení tohoto VZ byl vytvořen myší model jednoho typu akutní leukémie, který umožňuje aktivovat a inaktivovat příslušný onkogen (MLL). V rámci studia faktorů pro cílenou léčbu MLL leukémií pracuje tým experimentální skupiny VVZ (doc. Divoký, dr. Takáčová) na patentových aplikacích. K mimořádně zajímavým výsledkům projektu ale patří i odhalení defektu transportéru železa (označovaného jako DMT1) jako příčiny vrozené mikrocytární anémie s hemosiderózou. Na základě experimentální práce jsme navrhli nový způsob léčby těchto nemocných. Objasnili jsme také roli jednoho klíčového regulačního proteinu (transkripčního faktoru HIF-1) v embryonální tvorbě červených

krvinek. I tyto výsledky mohou v budoucnosti přinést patenty.

Patrně nepřesvědčivějším kritériem úrovně, resp. kvality publikovaných prací je stále impaktní faktor. Jak jste na tom v tomto ohledu?

Celkový kumulativní IF dosažený za dva roky řešení VZ byl 89,61. Mezi publikace v časopisech s nejvyšším IF patří dvě publikace v časopise Blood (IF = 10,131), jedna publikace v časopise Clin Chem (IF = 7,717), jedna publikace v časopise Hum Mutat (IF = 6,47), jedna publikace v časopise J Biol Chem (IF = 5,854) a jedna publikace v časopise Haematologica (IF = 5,03).

Přínos jednotlivých řešitelů k výzkumu a jeho výsledkům je určitě různě veliký. Dáváte jako vedoucí projektu nějakou finanční odměnu těm vědecky nejproduktivnějším? Máte takovou možnost?

Při přípravě anotace našeho VVZ jsme se snažili, v rámci zvýšení konkurenceschopnosti projektu, snížit jeho finální rozpočet na minimum. Proto jsme v kapitole mezd bohužel nevyčlenili dostatečné prostředky pro odměny výzkumných pracovníků, a tak je naší jedinou možností, jak úspěšné týmy ocenit, jejich úvazkové zvýhodnění. Tato možnost je však značně limitovaná.

Za peníze ze záměru jste nakoupili přístroje a materiály. Mohl byste uvést pár příkladů?

Metodu Array komparativní genomové hybridizace jsme zavedli jen díky zakoupení hybridizační stanice s microarray readerem, zavedení metody sekvenování a analýzy pomocí kapilární elektroforézy umožnilo zakoupení ABI PRISM sekvenátoru, fluorescenční invertovaný mikroskop a flowcytometr jsou využívány hlavně v dlouhodobých projektech zaměřených na tvorbu a analýzu buněčných a myších modelů hematologických chorob, typizace MHC (HLA) genů byla zahájena pomocí techniky SBT (Sequencing-Based Typing). Měření hladiny Glivecu a dalších léků v plasmě nemocných umožnilo zakoupení hmotnostního spektrometru atd.

V rámci vědecko-výzkumného programu funguje edukační centrum pro PGS. Máte také stážisty ze zahraničí?

V rámci VVZ a jeho edukačního centra pro PGS bylo obhájeno deset diplomových a bakalářských prací, šest doktorských prací, byly otevřeny nové volitelné předměty. Do výzkumu se zapojilo celkem šestnáct Ph.D. studentů a šest postdoktorandů. V našich laboratořích během těchto dvou let stážovali vedle českých

Dokončení ze str. 7

pracovníků i výzkumní pracovníci ze Slovenska, USA, Polska a Kazachstánu.

Kdybyste měl v několika větech vyjádřit celkový přínos vašeho výzkumu, jak k němu došla ministerská hodnotící komise.

Hodnotící komise v průběžném hodnocení po dvou letech ohodnotila náš VVZ v kategorii A. Podařilo se vytvořit personální základny a finanční zajištění pro hematologický výzkum (klinika – patologie – molekulární genetika – cytometrie – cytogenetika). Podařilo se udržet většinu schopných absolventů PGS, přístrojově dovybavit zúčastněná pracoviště, zvýšit jejich konkurenceschopnost a rozvinout mezinárodní spolupráci v rámci Evropy a světa. Umožnili jsme na našich pracovištích stáže pracovníkům z ČR i ze zahraničí. Publikovali jsme v časopisech s IF a prezentovali jsme výsledky české hematologie v významných zahraničních sjezdech (ASH, EHA, ISH, EBMT). Účastníme se práce v mezinárodních výzkumných týmech, spolupracujeme při aplikaci o mezinárodní grantové projekty, účastníme se evropských i světových studií atd.

Co byste našim čtenářům chtěl říci?

Jsem rád, že se nám tento VVZ podařilo pro naši LF UP získat a že se podařilo shromáždit tým lidí, kteří mají schopnost a vůli vědecky pracovat a spolupracovat. Řada výsledků, které nebyly součástí hodnocení tohoto VVZ, ale přímo s jeho existencí souvisí, byla dosažena, resp. je očekávána s koncem tohoto roku. Mám na mysli nejen návrh na cenu MŠMT pro práci týmu prof. M. Petřeka, o které jste mohli číst v jednom z předchozích čísel Žurnálu UP, ale i návrhy grantových projektů IGA na cenu ministra zdravotnictví. Zde jsme měli dvě želízka v ohni a oba navržené projekty byly oceněny! Jedná se o čisté „olomoucký“ projekt doc. Divokého a projekt doc. Trněného z Prahy, na kterém spolupracujeme (prim. Papajík a spol. z HOK). Tři návrhy na cenu ministra v jednom roce a jejich úspěšné vyhodnocení jsou mimořádným úspěchem vědců naší LF a svědčí o vysoké úrovni našeho VVZ. Nelze ale nezmínit ani cenu České hematologické společnosti, které získala kniha „Hematologie pro internisty“, kterou jsem redigoval a na jejímž sepsání se zásadní měrou podíleli členové našeho výzkumného týmu. Věřím, že tyto dosažené úspěchy jsou začátkem a že další spolupráce přinese i další pozitivní výsledky.

Ptal se prof. M. Hejtmánek, foto na předchozí straně archiv HOK

Vydavatelství UP
přijme zaměstnance na pozici
grafik/grafička

- konzultant DTP, garant předloh černobílých i barevných, kontrola předtiskových a tiskových podkladů, zlom publikací.

Požadujeme: vzdělání – střední odborné polygrafické, příp. vysokoškolské odpovídajícího směru; velmi dobrou znalost grafických programů (InDesign, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop – znalost filtrů, postupů, novinek atd.); dobré znalosti v oblasti typografie a předtiskové přípravy (barevný ofsetový a digitální tisk); schopnost učit se novým postupům; schopnost implementovat nové poznatky do své práce; schopnost podílet se se svými poznatky s kolegy.

Nabízíme: možnost stabilního zaměstnání; příležitost k seberealizaci a osobnímu růstu

Předpokládaný nástup: ihned.

Písemné nabídky se zdůvodněním zájmu o tuto práci, strukturovaným životopisem a kopií dokladu o vzdělání zasílejte na adresu: Rektorát UP, personální oddělení, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc. Případné další informace podá RNDr. H. Dziková, tel. 585 631 704.

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

„Olomouc je bez nadsázky univerzitní město více než kterékoliv jiné v Česku. Vyplyvá z nejnovější studie Českého statistického úřadu. Na statistickou Olomouc připadá téměř dvacet tisíc posluchačů Univerzity Palackého. Město s 191 vysokoškolskými na tisíc obyvatel zaujímá v celorepublikové tabulce první místo. Olomouc přeskočila druhé Brno se 184 a až šestou Prahu se 108 vysokoškolskými na tisíc obyvatel. Mnohem níže figuruje Hradec Králové se 77 posluchači a například druhý zástupce kraje Přerov má jen 9 studentů na tisíc lidí. „Máme radost. Titul univerzitní město používají často i jinde, ale statistika dokazuje, že patří nám,“ uvedl prorektor pro záležitosti vnějších vztahů univerzity Jakub Dürr. Studenti ovlivňují život Olomouce. Hojně navštěvují koncerty, divadelní představení i výstavy. Jakmile o prázdninách na dva měsíce odjedou domů, ve městě to každý hned pozná. I olomouckou radnici prvenství v žebříčku těší, na vysokém množství studentů však vidí i negativa. „Jsem rádi, že se tradice univerzity ve městě drží. Na druhou stranu se ale dvacet tisíc studentů nezahrnuje do počtu obyvatel, kteří tady mají trvalé bydliště. Stát tak s nimi nepočítá při rozdělování financí z rozpočtu pro jednotlivá města. Vždyť dvacet tisíc lidí, to je jako malé město,“ řekl tiskový mluvčí magistrátu Ivan Rašák.“

Studentská města

1. Olomouc 191
2. Brno 184
5. Zlín 127
6. Praha 108
8. Plzeň 106
9. Ostrava 105

Počet studentů vysokých škol na 1 000 obyvatel
Zdroj: ČSÚ

In: MF Dnes 6. 12. 2007, příloha Střední Morava, str. 1, „Olomouc, nejvíc univerzitní město ze všech“.

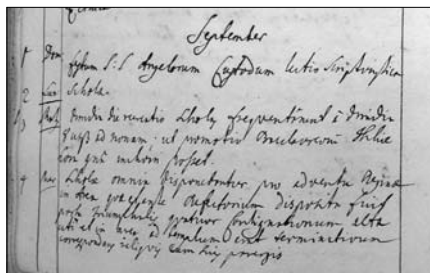
Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

54. RAISKY (Raysky, Reisky, Rajský) z Dubnic (z Dubnice) Timotheus (Timotej), S.J., Phil. Dr., Theol. Dr., Jur. Can. Dr. (* 18. 12. 1700 Kamenná Voda na Mostecku – † 3. 7. 1761 Praha), rektor od 22. 10. 1752 do 16. 5. 1756

(II) Dne 22. října 1752 instaloval páter ministr (ekonom) jezuitské koleje v Olomouci P. Timoteje Raiskyho do úřadu rektora jezuitské koleje a škol v Olomouci. Rektor Raisky se předně musel vyrovnávat s dalšími ingerencemi Marie Terezie do správy univerzit, v jejichž pozadí stál královnin osobní lékař Gerhard van Swieten (1700–1772). Krátce před Raiskyho příchodem do Olomouce byli dekretem ze 4. září 1752 řízení na filozofické a teologické fakultě tzv. studijní direktory, jež jmenovala sama panovnice. Direktory měli dohlížet na uskutečňování vládních reforem vysokého školství, řídili disputace, cenzurovali univerzitní teze a vydávali vysvědčení; v úřední matrikule zaujali direktory fakult druhé místo po rektorovi, tzn. před fakultními děkany, jejichž pravomoc byla omezena na hospodářské záležitosti, imatrikulace, svěcení svátků a akademickou jurisdikci. Do roku 1760 byl studijními direktory jmenováni jezuité – jako první P. Jakob Heinisch (rodák ze Křtin) do úřadu direktora filozofické fakulty a P. Filip Loserth (rodák z Fulneku) do úřadu direktora teologické fakulty. Současně byl zemský sudí František Michal Šubíř svobodný pán (baron) z Chobyně, jenž stál roku 1725 u zrodu olomoucké stavovské akademie, jmenován zeměpanským komisařem nad univerzitou s titulem superintendenta a neprodleně se pustil do sporů s rektorem Raiským ohledně svých kompetencí. V témže roce 1752 byl ustanoven olomoucký biskup kardinál Ferdinand Julius hrabě Troyer z Troyersteinu protektorem univerzity s tím, že bude opatřovat zprávy a protokoly direktorů fakult svým komentářem a zasílat je prostřednictvím guberniálního úřadu v Brně k vídeňskému dvoru. Jak je patrné z diaria rektora Raiskyho, musel biskup 6. prosince 1752 řešit rektorovu stížnost, že superintendent Šubíř překročil ve svém úřadě „fines mandati (hranice mandátů)“; 13. května 1753 rektor zaznamenal do diaria, že baron Šubíř by chtěl vládnout celé univerzitě. Po biskupově zároku u vídeňského dvora bylo Šubířovi moravským zemským tribunálem sděleno, že se jeho pravomoci týkají toliko olomouckého jezuitského gymnázia.

Z diaria rektora Raiskyho dále plyne, že se do výuky na filozofické fakultě více prosazovala historie a geografie, a to zejména v přípravě šlechtických alumnů v konviktu. Dne 20. května 1724 bylo hostům předvedeno vyučování šlechtických alumnů „ex architectura militari (z vojenského stavitelství)“ a 5. srpna 1754 rektor stoloval v semináři sv. Františka Xaverského s arcijáhnem Leopoldem Antoninem Podstatským hrabětem z Prusinovic (v roce 1776 rektorem C. k. univerzity v Olomouci), na jehož počest předvedli dotyční alumní „exercitia nobilium (cvičení šlechticů)“. Dne 2. srpna 1754 byly v univerzitním auditoriu prvně uskutečněny pokusy z experimentální fyziky, 17. listopadu téhož roku si prezident moravské

stavovské reprezentace a komory (zemský hejtman) Jindřich Kajetán svobodný pán (od roku 1759 hrabě) z Blümegenu cestou do Opavy prohlédl olomoucký matematický kabinet, kde mu direktor filozofické fakulty předvedl některé fyzikální experimenty. Naproti tomu je patrné, že postupující osvícenství neblaze působilo na zbožnost studentů – 21. srpna 1753 rektor Raisky zaznamenal, že v procesi na Svätý Kopeček byl nepatrný



▲ Záznamy v diariu rektora jezuitské koleje a škol v Olomouci P. Timoteje Raiskyho od 1. září do 4. září 1754: „September 1 / Dom / Festum S. S. Angelorum Custodum Lectio scripturistica / 2 / Lun: / Scholæ / 3 / Martij / dimidia die recreatio Scholæ frequentantur è dimidia 8 usque ad nonam; ut promotio Baccalaureorū Phlæ hora qñ a posses. / 4 / Mer / Scholæ omniæ disponebantur pro adventu Reginæ in Area qua est ante Refectorium disposita fuit porta triumphalis quatuor Contignationum alta uti et in area ad templum erat terminationem correspondens reliqui cum tris pargis. (Září. 1. Neděle. Svátek sv. Andělů Strážných. Lekce z Pisma sv. 2. [Den] Luny [tj. pondělí]. Vyučování. 3. Martův [den, tj. úterý]. Půl dne zotavená. Vyučování se konalo od půl osmé do deváté [hodiny], aby se mohla konat o hodině páté promoce bakalářů filozofie. 4. Merkurův [den, tj. středa]. Veškeré školy byly uspořádány pro příjezd královny. Na nádvoří, které je před refektářem, byla umístěna triumfální brána vysoká čtyři poschodí, jakož i na nádvoří u kostela byla [vybudována brána] odpovídající provedení předešlé [bráně], se třemi doplňky.“ Moravský zemský archiv v Brně, fond E 28 Jezuité Olomouc, sign. Knihy III/9, fol. 63r

počet studentů a navíc nikdo nepředzpěvoval poutní písně; cestu k nápravě spatřoval rektor v tom, že profesori gymnázia i univerzity budou účast na církevních ceremoniach více doporučovat. Od roku 1754 bylo studium práv v Olomouci okleštěno na soukromé kolegium, neopravňující absolventy k nastoupení do státních a zemských úřadů. Omezeny byly též promoce, jež se měly konat s odstupem několika let. zatímco výroční zkoušky byly ponechány s tím, že examinovaným na filozofické fakultě byly předkládány čtyři otázky z filozofie a čtyři otázky z matematiky nebo z etiky. Pro týž rok disponujeme počty profesorů a studentů jezuitských škol v Olomouci. Na teologické fakultě působili 10 profesorů, kteří vzdělávali 241 studentů bohosloví, akademickou obec filozofické fakulty tvořilo pět profesorů a 389 studentů, tři profesori práva školili 40 posluchačů jurisdikce; šest tříd gymnázia, které navštěvovalo 415 studentů, vedlo šest profesorů – celkem tedy na 24 univerzitních a gymnazijních učitelů připadalo 1 085 studentů.

Počátek září roku 1754 byl v Olomouci ve znamení druhé a poslední návštěvy panovnického páru – české a uherské královny Marie Terezie a jejího chotě, římsko-německého císaře Františka I. Lotrinského v Olomouci. Podle diářových záznamů rektora Raiskyho byla 4. září 1754 vztčena na nádvoří jezuitské koleje (nyní Vojenského správního archivu na náměstí Republiky) před refektářem (jidelnou) čtyřpatrová triumfální brána, další „porta triumphalis“ okrášlila druhé kolejní nádvoří poblíž zdi kostela Panny Marie Sněžné. V kolejním refektáři bylo uchystáno jeviště.

Císařští manželé uskutečnili cestu na Moravu po návštěvě Prahy; z 5. na 6. září přenocovali v Pardubicích, odpoledne 6. září se v Nových Zámčích u Litovle účastnili honu. Dorazili proto do Olomouce až kolem půl deváté večer, a to k hlavní bráně pevnosti, jež byla poté zvaná branou Terezkou (je zachována dodnes jako významná památka pozdně barokního fortifikačního stavitelství), shodně byla přejmenována na bránu navazující Střední ulice (nyní ulice Pavelčákova). Kavalkáda zamířila slavnostně osvětlenými, ale z bezpečnostních důvodů liduprázdny ulicemi k biskupskému paláci, kde císaři a jeho choťi poskytl pohostinství olomoucký biskup kardinál Ferdinand Julius hrabě Troyer z Troyersteinu. Akademický senát s rektorem Raiským v čele se prezentoval na schodišti před vstupem do univerzitní budovy, zatímco osazenstvo jezuitské koleje utvořilo špalír podél průčelí kolejní budovy.

Takřka celý následující den, tj. sobotu 7. září 1754, strávili Marie Terezie a František I. Lotrinský po ranní mši u hrobu Jana Sarkandra v kostele Panny Marie na Předhradí (na dnešním nám. Republiky; kostel byl roku 1784 odsvěcen a roku 1839 zbořen) obhlídkou olomouckých fortifikací, vojenského ležení a přihlížením vojenským manévřům. Navečer se v biskupském paláci konalo dvorní souper spojené s audiencí, během níž rektor P. Timotej Raisky a regent jezuitského konviktu P. František Fressel předložili císaři synopsi ztřeššího představení v refektáři jezuitské koleje, tištěnou na hedvábí, za což jim Jeho Veličenstvo milostivě nabídlo svou ruku k políbení.

Nedělní dopoledne 8. září 1754 strávili František I. Lotrinský s prezidentem moravské zemské reprezentace a komory Jindřichem Kajetánem svobodným pánem z Blümegenu a s početnou generalitou na Svatém Kopečku, kde se v poutním chrámu Navštívení Panny Marie zúčastnil dvou bohoslužeb celebrováných třemi premonstrátskými opaty – hradišským, zábrdovickým a novoříšským. Marie Terezie poobédvala po mši v dómu sv. Václava, kterou sloužil biskup kardinál Troyer, v rezidenci kapitulního děkana Karla Ignáce hraběte Egkha (nyní sídlo Arcidiecézního muzea na Václavském náměstí). O třetí hodině odpolední se do jezuitské koleje dostavila čestná vojenská stráž a dvorní dámy, císařský kočár však předjel ke vstupu do kolejní budovy, před nímž utvořili jezuité patres a 28 jiných s planoucími pochodem špalír, až o tři čtvrti na sedm. Rektor Raisky oslovil vznešené návštěvnky krátkou orací a provázel je do vzdobeného refektáře, již zaplněného šlechtou, duchovenstvem a místní honorací. Když dozněla uvitací „symphonia“, vystoupili na provizorním jevišti univerzitní studenti se zdravíci pronesenými v osmi jazycích – latinsky, hebrejsky, řecky, italsky, německy, česky, francouzsky a maďarsky, nato se v rychlém spádu dostaly alegorické výstupy a šlechtická cvičení. Marie Terezie totiž nechtěla setrvat v kolejí a konviktu déle než jednu hodinu, jenže monarcha byl stržen představením do té míry, že zvolal: „Sinantur absolvere totum, excellenter faciant! (Nechť je provedeno vše, výtečně si počínají!)“ Císaři se nejvíce líbily ukázky z matematiky a vojenského stavitelství, neboť studenti nejenže předkládali již hotové plány, ale také je hbitě před publikem rýsovali, a na otázky z fortifikačního umění odpovídali německy a francouzsky tak dokonale, že panovník sám dal znamení k bouřlivému aplausu, vůči účinkujícím i jejich učitelům neskrblil chválou a dovolil jim, aby mu políbili ruku. Poté se císařští manželé obeznámili s kolejní knihovnou a jezuitským konviktem, přičemž nahlédli i do konviktních ložnic. O deváté hodině večerní byla vizita ukončena, rektor doprovodil Veličenstva ke kočáru, rozloučil se s císařem políbením ruky a byl královnou pozván k její ranní audienci v pondělí 9. září.

Prof. J. Fiala, CSc.

Soupis rektorů olomouckého vysokého učení najdete na webových stránkách UP www.upol.cz v oddíle O univerzitě/Historie a současnost.

HABILITACE A PROFESURY

Filozofická fakulta

Dne 5. 12. proběhla před Vědeckou radou FF UP tato řízení:

- **profesorské řízení – doc. D. Šimek**, vedoucí Katedry sociologie a andragogiky, pro obor **Andragogika**; přednáška: *Kurikulární podstata andragogiky*.
- **habilitační řízení**
- **PhDr. T. Pospíšil, Ph.D.**, odborný asistent Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, pro obor **Dějiny anglické a americké literatury**; přednáška *Filmová adaptace románu a její úskali: Ragtime E. L. Doctorowa a Ragtime M. Formana*.
- **PhDr. M. Rezník, Ph.D.**, Juniorprofesor Filozofické fakulty Technické univerzity Chemnitz, pro obor **Historie**; přednáška *Ke konceptu evropských regionálních dějin*.

Vědecká rada FF UP schválila všechny návrhy na jmenování a doporučila děkanovi FF UP postoupit spisy k dalšímu řízení.

Diskuse, názory, ohlasy

Disertace: česky nebo anglicky?

Postěžoval si před časem můj kolega, že jeho sestra se chystá psát disertaci a školitel jí nechce dovolit, aby jí napsala v angličtině. Ač má anglicky publikovaných několik vědeckých článků, školitel trvá na tom, aby byla disertace psána česky. Proč? Dodnes mi to vrtá hlavou.

V našem Studijním a zkušebním řádu se sice dočteme, že disertační práce je psána v českém jazyce, ale hned z další věty vyplývá, že se souhlasem oborové rady může být i v jiném. Na PĚF je prý tento souhlas pro angličtinu na všech oborech navěky bílko dán (bylo mi řečeno, když jsem chtěl prosadit změnu Studijního řádu – ať se prý nevlamují do otevřených dveří). Přesto se ale občas setkávám s poměrně vyhraněným názorem, že čeština je pro disertaci to pravé. Protože mám podobně vyhraněný opačný názor, pokusím se tu konfrontovat jednotlivé argumenty. Dodá-li někdo další, budu rád.

Pro angličtinu mluví základní smysl psaní disertace – přišli jsme na něco nového a chceme to sdělit svým kolegům. V přírodních vědách ale nejsou kolegové jenom ti, co sedí vedle na katedře, jsou to většinou lidé roztroušení po celém světě, mající rozličné mateřštiny. Pokud jim poskytnu ucelené dílo se spoustou relevantních informací v jazyce pro ně srozumitelném, pak má práce konkrétní užitek. Také to, že předložená disertace bude možná srovnávána s jinými po celém světě, stimuluje k větším výkonům, než když budu mít jistotu, že zůstane skryta před většinou odborné veřejnosti za jazykovou bariérou. Sám jsem před nedávnem velmi intenzivně využíval disertační práci z Kodaně a byl jsem velmi vděčný kolegovi, že ji nepsal dánsky.

Co říkají zastánci česky psaných disertací? Jsme v Česku, měli bychom psát česky. Je to poněkud emotivní argument a něco pravdy na něm je. Ale čeština je pěkná, abychom v ní psali o lásce, nebo se pošuchovali v Žurnálu, ale proč v ní rozebírat zrovna detekce koincidence kvantově provázaných párů fotonů vzniklých při parametrické sestupné konverzi v nelineárních krystalech? Opravdu se máme tvářit vlastenecky, že něco takového dokážeme napsat a možná dvacet kolegů pochopilo, co máme na mysli?

Prý dnes studenti už ani neumí pořádně psát česky – při psaní disertace je k tomu konečně můžeme přinutit. Ano, někteří mají s psanou češtinou problém – ale někteří mají spousty jiných problémů a proč na jejich řešení používat právě disertaci? Podle stejné logiky bychom mohli chtít využít příležitosti disertace, abychom přinutili zanedbaného doktoranda naučit se zdravít, jezdit na kole, jíst příborem nebo plavat. Určitě je to handicap, něco z toho nezvládat, ale netrdil bych, že právě disertace to má řešit. Konec konců školitel-patriot může na svého doktoranda apelovat, aby napsal popularizační článek do denního tisku, nebo ho stimuloval k příspěvku do ŽUP.

Sestra kolegy před nedávnem štátně odpromovala, a nemusím si tedy dělat starosti, že by mohla mít strach ze školitele, který se v tomto příspěvku mohl poznat. Ale opravdu bych se přimlouval – pokud nenajdeme nějaký pádný argument, proč psát přírodovědnou disertaci česky, pochvalme doktoranda, že ji – v náležitě kvalitě – předložil v angličtině.
Prof. T. Opatrný, PĚF UP

* **12 měsíců, 53 týdnů, 365 dnů,** *
* **87 760 hodin, 525 600 minut,** *
* **nebo 31 536 000 vteřin** *
* **jedinečných okamžiků** *
* **v příštím roce přejí čtenářům** *
* **a příznivcům Žurnálu UP** *
* **i celé univerzitní obci** *
* **redakční rada a redakce ŽUP.** *

Předvánoční čas tradičně: Mikuláš, večírky, koncerty i čerstvá PF 2008



▲ Snímek č. 1

Podobně ctili předepsanou barvu ti, kteří přišli 29. 11. do U-klubu oslavit církevní silvestr v převážně bílém, a podle získané fotodokumentace šlo o vcelku věrohodnou „Silvestrovskou metelici“... (viz snímek č. 2).



▲ Snímek č. 3

Pro děti zaměstnanců UP připravilo Akademik sport centrum UP již tradiční Mikulášskou show, která se uskutečnila 3. 12. v olomouckém Domě armády (na snímku č. 4).

-red-, foto -tj-

Germanistický večírek se letos konal v klubu Kaldera už 6. 12. Jeho účastníci disciplinovaně respektovali vzkaz pozvánky – **Pink und Plüsch** – a dostavili s v oděvu, jehož alespoň jedna součást byla v barvě růžové a materiálu plyšovém (snímek č. 1).



▲ Snímek č. 2

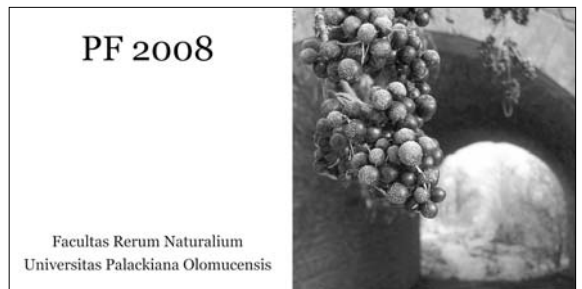
Předvánoční ztišení naopak nabídl adventní koncert souboru Musica Figuralis (na snímku č. 3), jehož vystoupení v Kapli Božího Těla Uměleckého centra UP 1. 12. přineslo skladby W. A. Mozarta, J. Puschmanna a C. Ditterse von Dittersdorfa.



▲ Snímek č. 4

PF 2008

Návrh Bc. R. Studeného, studenta Ochrany a tvorby životního prostředí PĚF, se stane oficiálním PF 2008 Přírodovědecké fakulty UP. O vítězi druhého ročníku soutěže o nejlepší návrh novoročenky na rok 2008, kterou pro studenty a zaměstnance UP vyhlásil děkan PĚF UP prof. J. Ševčík, rozhodla na konci listopadu. Vítěz obdržel poukaz na třídní pobyt pro dvě osoby v rekreačním



středisku Přírodovědecké fakulty UP v Karlově a mimořádné stipendium ve výši tři tisíce korun. Obdobnou soutěž vyhlásila letos i Cyrilometodějská teologická fakulta UP. Jako nejzdařilejší byl oceněn návrh vánočního a novoročního přání CMTF, který vytvořil **M. Macek**, student oboru Katolická teologie.

-red-